

Sebelítost už mě přestala bavit

Viktorie Hanišová (* 1980) patří k výrazným jménům současné české prózy. Po trilogii o mateřství (*Anežka*, 2015; *Houbařka*, 2018; *Rekonstrukce*, 2019) právě vydala nový román *Neděle odpoledne*. V hlavních rolích: matka sektářka, otec útěkář – a syn Teo na pokraji nervového zhroucení.

RADIM KOPÁČ

LN O čem váš nový román je? O sektářství a životě v bludu, o rodinných tragédiích a traumatech, anebo o možné cestě z toho všeho ven?

Na to se strašně těžko odpovídá. Mohlo by to dělat dojem, jako bych si cíleně vybrala nějaké téma a pak se je snažila protlačit skrz konkrétní příběh. Ve skutečnosti je to naopak: patřím k těm šťastným autorkám, ke kterým příběhy přijdou takzvaně samy. Třeba nemůžu spát a myslím na blbosti a napadne mě nějaký příběh a ten už pak stačí jenom rozpracovat. To, co napíšu, musí mít samozřejmě víc než příběh, ale to je pro mě sekundární. Ale ano, nový román je o všem, co zmiňujete, a z mého pohledu se mezi první tři body dá

položit rovnítko. Mě samozřejmě – spíše jako člověka než autora – zajímá, jestli je možné najít cestu ven z tak těžkého traumatu, jaký prožili Teo v *Neděli odpoledne*, Sára v *Houbaře* a Eliška v *Rekonstrukci*. Ve skutečnosti pořád píšu ten samý příběh.

LN Kde jste brala pubertální slang, kterým je vymodelovaná jedna z klíčových postav, řečená Vychcan?

Ten slang je kompilátem vlastních vymyšlených slov a různých výrazů, které jsem zaslechla. Velkým zdrojem jsou mé děti, od nich například pochází slovo „kabuzna“. Taky si s sebou všude nosím notýsek a zapisuju si nápady a slova, která zaslechnu. Kromě toho jsem jako bývalá lektorka angličtiny a němčiny poznala hodně vysokých manažerů, z nichž se někteří stali předobrazem románové figury jménem Vychcan. Byli to klasičtí psychopati: totálně neempatičtí a nemorální lidé, se kterými ale člověk chce trávit čas, protože jsou charizmatičtí a zábavní. Některé výrazy a vůbec pohled na život pocházejí od nich.

LN A ta další jména, jako Teodor nebo Hynek – hrají taky svu roli?

Některá mají zvláštní význam. Například jména dvou hlavních postav souvisejí s Boženou Něm-

Každý má příběh, který stojí za to vyprávět, je přesvědčená Viktorie Hanišová

FOTO VOJTĚCH VLK

covou, ale víc k tomu prozrazovat nechci...

LN S Boženou Němcovou? Jak tahle autorka podle vás dneska funguje?

Patřím k těm lidem, kterým četbu Boženy Němcové zničila škola, takže k jejím knihám, které si to rozhodně nezaslouží, přistupuju opatrně. Snažím se její psaní chápat v kontextu jejího života. Hodně mě zajímá kontrast mezi idylickým prostředím *Babičky* a marastem, ve kterém Němcová Babičku psala. Tento motiv se pokouším v knize rozvinout na příkladu Teovy rodiny.

LN Příšerná výčitka, kterou si Teodor odložil do rohu skříně

ve svém pokojíku, připomíná pro změnu Mona z Fuksova Pana Theodora Mundstocka...

Ano, samozřejmě, Hyn, Teodorův imaginární přítel, který žije v jeho skříní, se v mnohém podobá Monovi. Na jednom místě románů dokonce přímo cituju z Mundstocka, pozorný čtenář si toho možná všimne. Těch intertextuálních odkazů je v *Neděli odpoledne* víc. Při psaní knih si pořád znovu uvědomuju, že píšu jen další variace na dřívější knihy. Proto jsem se rozhodla, že v této knize některé své vzory přiznám.

LN Takže čtete českou psychologickou prózu?

Čtu hlavně odborné psychiatric-

ké texty, ale psychologická próza mě samozřejmě taky zajímá. Velkými a nedostizitelnými vzory jsou Fuks a Kafka, který je samozřejmě český autor s otazníkem. Z těch cizích mě zasáhli například Styron, Camus, Stefan Zweig nebo třeba Salinger. To jsou mety, o které bych chtěla aspoň škrtnout.

LN Finále Neděle odpoledne je docela zjasněné: stává se z vás s postupujícím věkem aspoň trochu optimistka?

Sebelítost už mě přestala bavit, je třeba se posunout dál. Myslím, že jsem se osobně přesunula z fáze antiteze do období syntézy. Uvidím, jak dlouho mi to vydrží, rozhodně bych netvrdila, že se ze

mě stal optimista a že podle toho budu psát knihy.

LN A jak to vůbec máte s psaním? Je to všechno vyfantazírované, nebo jsou tam reálné základy: prožité, vyčtené, vyslechnuté?

Je to všechno dohromady. Nemělo by smysl hledat rovnítko mezi mým životem a knihami – samozřejmě se v mých knihách sem tam mihnou moje vlastní zážitky, ale většinou je použiju ve zcela jiném kontextu, takže získají jiný význam. Myslím, že bych nebyla dobrý autobiografický autor, protože nemám sama od sebe potřebný odstup. Kromě toho jsem dobrá posluchačka, ráda poslouchám příběhy jiných; jsem přesvědčená, že každý má příběh, který stojí za to vyprávět. To ale neznamená, že ostatní poslouchám z instrumentálních důvodů. Mě skutečně zajímá, co prožívají jiní lidé, ale pokud se jimi nechávám inspirovat, pak jen velice volně a bodově.

LN Taky překládáte. Neplete se vám překládaný text někdy pod ruce, když píšete vlastní prózu?

Plete se mi to strašně, a proto teď překládám populárně naučnou knihu. Jinak mám tendenci kopírovat styl, aniž si to uvědomuju, je strašně těžké to odlišit. Říkám si, že by bylo dobré dělat kromě psaní knih něco jiného, třeba pracovat rukama. Na to jsem ale moc líná, takže radši sedím od rána do večera u počítače.

LN Máte přece zahradu. Taky o tom je vaše knížka rozhovorů *Beton a hlína*. Zahradu nepomáhá?

Ano, jsem členka komunitní zahrady, ale to mě bohužel neuživí. Je hezké, že si každý týden nosím domů deset řep a pět patisonů, ale potřebuju z něčeho zaplatit elektřinu a plyn. Takže se den co den hrábím u toho počítače.

PŘEDPLATNÉ JAKO DÁREK

SLEVA 27%

KRAJNĚ NÁMÍŘE LIDOVÉ NOVINY
Češi chytají u záhřevu na plynu a elektřinu

www.lidovenoviny.cz/darek